

СОБОРНІСТЬ НАДІЙ І СПОДІВАНЬ...

Соборність - явище небуденне, особливо для країни, яка сотнями років була чужою колонією й розпоряджатися власними руками та головою була неспроможна - дозволу не було. Втім, іноді й зараз спостерігаємо, що мислення частини наших громадян залишається кріпацьким, а без "пенделя" від Росії чи Євросоюзу і США - й дня прожити не можемо...

тяжких боїв на горі Черемха в Карпатах у 1915-му. Так було в Другу світову, коли Україну знову ділили вже інші диктатори...

Та якось у січні 1919-го українці "доміркувалися" до простої й геніальної водночас ідеї - проголосили Соборність, сполученість і єдність

стаційна. Оскільки в нашій хаті бракує й своєї правди, ще більше - сили, а головне - повна відсутність волі. Та свято Соборності, проголошене 22 січня 1919 року, ми таки ще пам'ятаємо...

Урочистості, які відбулися в приміщенні Рівненського обласного музично-драматичного театру, - показові. Як показова була присутність на урочистостях із словами благословення заходу представника Української православної церкви Київського патріархату і... Ні, ні, не єдинокровного брата з УПЦ патріархату Московського, а ксьондза римо-католицького рівненського храму Владислава Чайки. Молилися за українську державу, за мудрість усіх її мешканців, аби соборність не стала передвиборним гаслом чи антирекламною кампа-

Ідея Соборності української держави виникла в давні часи, коли частини етнічних українських земель перебували у складі інших держав. І "ішла" Україна в добу війн гетьмана Хмельницького зі Сходу, Захід України "відповідав" у століттях XIX - XX - відданою працею Івана Франка, Михайла Грушевського та Івана Крип'якевича. Поділ на "західняків" і "східняків" з'явився в Першу світову - стихне бій у Карпатах, де в 1915-му році з одного боку були українці в армії російській, з іншого - в австрійській. Б'ють на смерть одне одного протягом всього світлового дня, а стемніє, затихнуть поодинокі постріли в різні боки й затягне якийсь лемківець із півавстрійської Галичини давньої козацької пісні. Через декілька хвилин із боку "ворожого", російського її підхоплять такі ж українці-наддніпрянці й до кінця ночі співатимуть і міркуватимуть, за що ж убивають братів однокровних. А на ранок - знову в бій, пустити кров українцю українцем - на наказ командирів. Ну, наказ є наказом, ось тільки чийх командирів... Так за свідченнями старожилів було під час надзвичайно кровопролитних

відтоді всіх українських земель. І особливою гостротою постало це питання саме в ті часи виборювання українцями власної незалежності періоду 1917 - 1920 років. Відомо, що частина західноукраїнських земель свого часу входила до Австро-Угорщини (Євросоюзу по-сучасному), а решта іншої - до імператорської Росії (Російської Федерації по-сучасному). Не кажу про клаптики української землі в румунів чи поляків. Просто впали як картярські будиночки імперії - спочатку російська, відразу за нею - австро-угорська. Здавалося, ось воно, примарне свято Незалежності, Соборності... Ні, не судилося, та й тепер наша соборність - швидше примарно маніфе-

нією. Аби вона перетворилася від усвідомлення кількості та якості пролитої української крові на спосіб мислення Донбасу і Закарпаття, Черкащини й Криму, Слобожанщини та Волині, усієї "навної" України одним словом.

Потім були виступи очільників обласних адміністрацій та ради: заступників Степана Павлюка й Валентина Королюка. Заступник міського голови Рівного Галина Кульчинська також виступила зі словами вітання, а головне - зі словами вдячності тим, хто не на кухні чи в курилці розсосолоє про соборність, а тим, хто щодня власною працею стверджує Соборність. Одне слово, все відбулося піднесено та урочисто. Й ранкове покладання символічних вінків до пам'ятника "Загиблим за Україну", й до славетного Симона Петлюри, а несимволічний вінок і мітинг-реквієм біля могили отамана-командувача військами УНР Тютюнника на Дубенському цвинтарі, який помре в Рівному через неповний рік після проголошення Соборності - у грудні 1919-го - в 25-градусний мороз був більш символічним...

Олег ТИЩЕНКО

